

Псэйтыку къышыхъугъэ тхъамыклагъор

Ахеджэго Мурат.

Следствиенкээ органхэм пешорыгъашшэу зерагъеунэ фыгъэмкээ, бзэджашэхэм жаьлымыгъэ хэлъеу унэм исигъэ янэ, ятэ ыкы ышыпху шьобж хыльхэхэр атыращагъэх. Ахэм апкъ къикыккэ Мурат янэ идунаи ыхъожыгъ, ятэрэ ышыпхуре яоф дэеу сымэджецшэм чэлыхъ. Бзыльфыгъэм ихади улагъехэри къизагъотыгъехэр ыкы пстэури щыгъуаз зыхъугъэр жъоныгъуакэм и 10-р ары. УФ-м Следствиенкээ и Комитет Следствиенкээ и Гээторышланпэу АР-м щылэм мы бзэджашшэхэр пае уголовнэ яоф къызэлхыгъ.

А мэфэ дэдэм АР-м и Пышхъяэу Къумпыл Мурат АР-м хэгъэгу клоц лоффемкээ иминистрээ Владимир Алай, УФ-м Следствиенкээ и Комитет Следствиенкээ и Гээторышланпэу АР-м щылэм ишацш Александр Глушенкэр ыкы федеральне инспектор шхъалеу Сергей Дрокинир игусэхеу тхъамыклагъор зышыхъугъэм къуагъэ, яофэм язытет зышцигъозагъ. Ахеджэго Мурат янэ зераукигъэр гухэкыши зэрэшхыур, ялахыл гупсэхэм ыту къидеу зерафэтхъаусыхъэрэр ашт ишалье къышыхигъещигъ, ятэрэ ышыпхуре бэрэ пэммыльеу япсауныгъэ зетеуцожынэу къафэлтэяуагъ. Мы бзэджашшэхэр зезыхъагъэхэм якъихъэшчиин, следствиене яофхэр зэрэклохъэрэм ежь ышхъяекээ ынаа зератетыщтым къиклигъэтхъыгъ.

УФ-м Следствиенкээ и Комитет Следствиенкээ и Гээторышланпэу АР-м щылэм

ипашэу Александр Глушенкэм жъоныгъуакэм и 10-м хуугъешшагъэр зышыхъугъэ чыплем щылэу журналистхэм къизадэгүшчээм, Ахеджэго Мурат янэ, яти, ышыпху шьобж хыльхэхэр зератыращагъэхэр, ахэм апкъ къикыккэ янэ идунаи зерихъожыгъэр къушуухъатыгъ. Следствиенкээ Гээторышланпэу Тхъутэмькээ райононкээ иотдел исследовательхэм, криминалистхэм яоф зэрэшшэхэр, МВД-м исследовательхэри зэхэфынхэм къизрахагъэлажхэхэрэр ашт къуагъ. Ау а мафэм бзэджашшагъэр зышцизерахъэгъе уахътэр теубытагъэ хэлъеу къаоным джыри фэхъазырыгъэхэп.

Яофым изытет, шьобжхэр зытыращагъэхэм япсауныгъэ зыфдэм зышцидгъэгъуазэмэ тшоигьбуу тыгъуас, жъоныгъуакэм и 11-м, къуаджэу Псэйткүи, Краснодар краим иклиническэ сымэджецшэу профессорэу С. В. Очаповскэм ыцэ зышырэми ташыагъ. Тэ тызшикыгъэ уахътэм Ахеджагохэм ящагу следствиенкээ органхэр дэтыжыгъэхэр, щагум зыштоигьбо постэури емьклонлэнэм фэш зэрээзпырагъэгъягъэхэри яхыжыгъягъэх. Къоджедэсхэм, Ахеджагохэм ягъунэгъухэм аштишхэм гүшүэгъу тафхуу.

Яофым хэхъухъэгъэ шылыкъэр следствиенкээ органхэр ары нылэп зышшэрэр, ахэм мы уахътэм джыри бэ къыралайлэрэп. Цыфэу тызликтагъэхэм тхъамыклагъор жъоныгъуакэм и 8 — 9 чэцшыр арэу ало зыхъугъэр.

Жъалымыгъэшхо зыхэль бзэджашшагъэр Тхъутэмькээ районим ит къуаджэу Псэйткүи джырэблагъэ щызэрахъагъэм зыгучээ римыхыгъэ къэнагъэп пломи хуушт. Краснодар краим игубернатор игуадзэштыгъэу ильэс заулэкээ узэкэлэбэжьмэ зидунай зыхъожыгъэ Ахеджэго Мурат игупсэхэр зышыпсэухэрэ унэу а къуаджэм дэтым бзэджашшагъэр чэшчим ихъагъэх.

Ахеджэго Казбекре Луизэрэ (Мурат янэ-ятэхэр).

бзыльфыгъэрэ, хуущтыгъэхэм агъеунэфыгъэрэ ары цыфхэм къизэретауагъэр. Ахэм ялъе-уухэр псыхьюо Пшызэ инепкъ еклюжэу къагъотыгъеу ало. Къоджедэсхэм бзэджашшагъэм къагъэзжынэм зэрэшчиинэхэрэ къыхагъэшчигъ, тыздэгүшшэлэхэм аштиш зыпареми ыцэе ылъэккүацэ къытион ыда-гъэп.

Мафэу тэ тызшикыуагъэм Мурат янэ ихадэ къацэжынэу ежэштигъэх, шэмбэт мафэм ар агъэтыльниенэ зыфагъэхъазырыштыгъ. Ятэ ипсаныгъэ нахьышу хуугъэу зэхахыгъэу, ау ышыпху джыри хыльхэу ало. Краснодар краим иклиническэ сымэджецшэу ахэм зышцизерахъэхэрэм иврачхэм зыпари къытауагъэр, отделениеу сымаджэхэр зычэлхэми блаягъэу тырагъэклолагъэр, нахьышу фагъэзагъэр алуу къытауагъ нылэп. Тызэрэшагъэзагъэмкээ, отделением Мурат ышыпхууиту нэмийкърагъэкуюлээрэп.

Ахеджэго Мурат 1962-рэ ильэсэйм Мыекуапэ къышыхъугъ. 2002-рэ ильэсэйм къышыублагъэу 2010-рэ ильэсэйм нэс Красно-

Ар нэбгырэ зытфыхми зэфэдэу къало. Зэрэштигъуазэхэмкээ, Мурат ышыпхуу јацшагъэр ары къуаджэмкээ шүшгэгъабэу иэр къыхагъэшчигъ, аши, янэ-ятэхэм аштиш эдхэбэ къафалуагъ, лъэшэу зерафэрэзэхэм къыклагъэтхъыгъ, а унгомь ашт фэдэ тхъамыклагъо къызэрихъухъагъэр лъэшэу гухэкыши ашхъу.

Мы хуугъэшшагъэм изэхфын зэрээлтийн атээрэм тэри амалэу щылэмкээ тылтылпэлэшт, тигъэзетеджэхэр щыдгъэгъозэшчигъ.

ХҮҮТ Нээсээт.

Сурэтхэр йашынэ Аслан тырихыгъэх.

Хэти ашыгъупшагъэп, сиди ашыгъупшагъэп

Мыжъобгъуиту къафызэГуахыгъ

Хэгъэгу зэошхом ильэхан Адыгэир нэмыц-фашист техаклохэм мэзихэ аыгыгъ. Хэкур шхьафит зышыжыгъэ дзэколл псэемблэжхэр пщигъупшэнхэу щитэп. Зэо лъэхъаным зэпэуцужу инхэр зыщикигъэ чыпэхэм ашыц Адыгэимкэ Мыеекъопэ районыр.

Жъоныгъуакэм и 7-м, скэ псэуплэм иадминистрации илъыклохэр, мы обхэушхъафыкыгъэ щэрыокю корпусям ыкын партизан отрядэу «Народные мстители» зыцагъэм ядзэклолхэу хэкур шхьафит зышыжыгъэхэм шэжь мыжъобгъухэр къафызэГуахыгъэх. Саугэтымыжъобгъуитур поселкэ Удобрнэм дэжь щагъеуцугъ. Ахэм якызыэхуын икэшклюагъэр зэльашэрэ краеведэу, тхаклоу, дзэ-тарихъ обществэм исекретарэ Иван Бормотовыр ары.

Иофхъабзэм хэлэжьа-тъех Урысые дзэ-тарихъ обществэм ишьольыр организие хэтхэр, Победнин-

густе 1942 года в ходе Армавиро-Майкопской обороночной операции». Ятонэрэ мыжъобгъум тетхэгъэ гущиэхэм къалатэ: «Мыщ дэжэй 1942-рэ ильэсм ишьшхъэу щегэжъагъэу щилэ мазэм, 1943-м нэс Мыеекъопэ партизан отрядэу N 1-м, «Народные мстители» зыфиорэм ильыпльхэм пункт щитыгъ. Отрядым ибазэ Мышшэкъо хулыгъэ дэжь щитыгъ».

Мраморым хэшьыкыгъэ апэрэ мыжъобгъум мырэущтэу тетхагъ:

«... Войнам 1-го Осогого стрелкового корпуса, защищавшим Майкоп-ское направление в ав-

густе 1942 года в ходе Армавиро-Майкопской обороночной операции».

Ятонэрэ мыжъобгъум тетхэгъэ гущиэхэм къалатэ: «Мыщ дэжэй 1942-рэ ильэсм ишьшхъэу щегэжъагъэу щилэ мазэм, 1943-м нэс Мыеекъопэ партизан отрядэу N 1-м, «Народные мстители» зыфиорэм ильыпльхэм пункт щитыгъ. Отрядым ибазэ Мышшэкъо хулыгъэ дэжь щитыгъ».

Теклоныгъэшхор лылпсыклиэ советскэ дзэклолхэм къызэрэдахыгъэм мыхэр эзкэ ишысэх.

ДЗЭУКЬОЖЬ Нуриет.
Сурэтыр Ышшиынэ Аслан тырихыгъ.

Заом къыдэтэджыгъэхэр

«Фэбэ-фабэу
сыгум ильыр
сянэ ишүүльэгъу...»
(Ордэдим къыхэхыгъ)

1948-рэ ильэс... Заор захыгъэм ильэсич тешлагъэу Шынхан ильэс 19-ыныбжэу унагьо ихагь. Зыдэклюагъэр икласыгъэ клаалэу Ышшиынэ Мухьдин. Минхъан къызэхкыгъэхэри зыхэхьагъэхэри унэгьо лужулагъэх. Гъобэ-кьюае аш фэдэ унэгьо пчагъэ дэсигъ. Зэоуж ильэс къинхэм чылдэсхэм ящынэгъэ колхоз иофшэнэм ехыгъэу, хульфыги бзыльфыги зэхэдэд ямынэу къэралыгъом изыкье гээтийхэн акыучэ халхъэштгэгъ. Ильэс 90-рэ зэрхулагъер мыгъэ хэзигъэунэфыгъыгъе Ышшиынэ Минхъан игукъэхкыгъэхэм нэпсхэр къышуагъяло.

Минхъан: «Кынныр къыистэзмыгъакюштгээр пшэшшэхъягъэр арых. Кысээтэкъокыгъэхэу къыздеэштгэгъэх. Уизакъо зыгорэ пшэн пльэкына?

Пчэдыхыим сыйдэкыти, унагьом исхэр къызэхэсийн эхэти, ашхъэ алыгыжыгъэштгэ — унэр зэхүүхь ахэу, Асиет (Минхъан ылхумэ ашыц — Т.З.) пшэрихъягъэу сыйкъэжыгъэштгэ. Еджа-плэм къикыжыгъэ сабийхэр тутын къакъырим сщэхэти, туныр язгээблэжыгъэштгэ. Джары тиофшэлэхэлгээр. Сафэрэз сильфыгъэхэм, къыздеэлэх...

Минхъан ишьхъэгъесэу Мухьдини механизаторэу, нэужмын бригадирэу колхозын хээгь. Лэжээкю лапшээм къымыхын щилэгъа... Зэблэжыгъэхэп, сабий нэбгыригбью зэдагьотыгъэхэри иофшэнэм фагъесагъэх. Еджэнри иеппэдэлэл арагъэштгэгъэп. Нэбгыригбью щилэгъэтуу түмэядунай ахьжыгъ. Зэшыпхуитфыре эзшилтурэ хуо Минхъанэ ильфыгъэхэу джы шхьаартхэм янэ аштольап, альгэ, фэрэзэх. Шамсэйт — агроном, Хазэрэтэрэ Байзэтрэ — ветеринарых, Асиетэрэ Самэтрэ — медсестрах, Краснодар ыкын Пэнэжыкъое сымэджешхэм иоф ашшэ, Светэрэ То-

мэрэ пшэрихъякоу еджагъэх, кулинарнэ техникумыр къаухыгъ. Эзкэми унагьохэр яэу мэпсэух.

Минхъанэ ишьхъэгъесэу зычинагъэр ильэс 22-рэ хульгээ. Яте ямынэхъэми, янэ ижье зэрчэлтэхэм щэгушуулын. Минхъанэрэ Мухьдинэрэ апхуу нахыжъеу Шамсэйт иунагьокэ Украинаэм щэпсэу. Краснодар дэт мэкъумэш институтын иагрономическэ факультет къуухыгъэу къалэм чыгхэр къыщыгъэхыгъэнхэмкэ мастерэрэ Хмельницкэ хэкум ит къалэрэ Староконстантиновкэ иоф щешэ. Шамсэйт ишьпхуухэм агу къэхкыжыы ар хатэм зыхахээлэ, щальэм тхылтыр дыгъеу, хэтэрык сатырим къирэкофэ зэдхэгээ нэкүлбарь къыкылохыжъеу зэрэхэтиштгээр.

Шамсэйт: «Чыжьээу сыйшылхуугъами, сянэ дэжь сферээхээли къэс сыйкъакло. Къэлабэу тыйкыгъэхъуугъ, къиньби ыльэгъуугъ, ау непэ тянэ пхьорэльхэрэл 16 ил, ахэм атэхыгъэхэм сабий 18 къафэхуугъ. Шыкур тээю тяни псаоу ахэр къызэрильгэхуудыгъэмкэ! Тыфэрэз, тилгүү, тилэжыгъ, тыригъэдхагъ! Ташхъагъ берэити иэу Тхэм тыфельэй».

Минхъан ильфыгъэхэу имэфэк мафэ къээрэуубоигъэхэм, ышшэу Тал — Шытхалэ, ышшыпхуу Мусльимэт — Тэуэхабэлэ къикыгъэхэм, нэмынкэхъыл-благъэхэм хъохуухэр къифауагъэх, агъашуагъ. Къорэльф-пхьорэльфхэм ашлогъэшэгъюнэ Урысынэ и Президентэу В. Путиныр зыкэхэжыгъэ шүфэс тхыльэу Минхъанэ къифагъэхыгъэри зэхэхэу алыгыгъ. Шхьатехъом къычэшырэ шхьац фыжь къэрэхъягъэр фагъэтэрэзыхъээ наанэм лэр тырахырэп. Ежыри зыпари химынхъэу, ашыгуулхуулэу хвакъэхэм афэчэфэу ахэсигъ.

Асиет: «Тянэ иофшэнэм тыфигъэсагъ. Тяти дахэкэлэ чылэм итугъу щашыжыгъ. Ашыгыум къэлэбэ унагьохэр бэ хъущыгъэх. Хэт дэжь тихаагъэми, хъалыгъур, щэр, щхыу тагээхъягъэштгэгъ. Гүнэгүү хатэм тыйкъакло тыхахъэти, къэпрази къыхэхын тълэхъяштгэгъэ, зыими зи къытиштгэгъэ. Цыфхэм гүкэгүү ахэлгыгъ. Хъаблэм щыщ сабийхэр зи бын-унагьом фэдэу зэдапштгэхъэх. Тыфэрэз тянэ. Тэгүү исэу къетхъакынэу къыттефэ».

Байзэт: «Тутын къакъырим тяня тызыгъицэкэ зи дэю къэсывблэти, «ээшыпхуутфым дэю зырыз къэшьубл-слоти, сакыхэхкыжыжыщтгэгъ. Сыхьат зытущ-кэ дэзүүх-блы къаблэштгэгъ. Ашыгъум ары иофэу ашлэштгээр, тянэ мэтысжыжыфэ ары зыптыгъэр. Мэлакэлэ тигэлэлгэлэштгээр, ыэ къыхырэд къыттишилгэл».

Минхъан ыкъо нахыкъэу Байзэт къытотаэй ишьхъяа янэ иклако хэль бгъэхальхъэхэу къыхэлхыдыхыхэрэ. Шэльгэгэй «Социалистическая зэнэхъоукъум илыхъужь» зыфиорэ бгъэхальхъэр Минхъанэ къифагъэшьшошагъ, иофшэнэм иветеран.

Ипшыкъоу Ышшиынэ **Юныс Минхъанэ** ятонэрэ ным фэдэу елъытэ: «Сыцыкъулыгъ Минхъанэ нысэу къызитхэхъэм. Тильгүү, тилэжыгъ, аужылкъэм, еджа-плэм тыйкъызикъыжъэ тыригъэдхэжыщтгэгъ. Ильо зэрифэштгээрэй сшэрэп. Осэлээр къемыхызэхъэу къэтэдхъяштгэгъ. Тутын илэжжын зээлээ пылтыгъэх. Сабийхэр бгъэххэнхи пфэпэнхи фэягъэ. Зэо ужир къиньгээ. Минхъанэ унэгьошко зэрихъагъ, зэкэ ригъэдхагъ. Тэтиунахъуу, ежь иунагъуу ыылыгъэхъ, хабзэри зэрихъагъ. «Гъэшлон» ылли пыцкыуацэу къысфишигъэу къызытхэсэм щегэжъягъэу къысэдже. Ятонэрэ нэу сиагъ. Аш фэдэуу джыри селлы. Ижьау тычэтийнэу сэльял».

Мэфэк мафэм Минхъанэ ильфыгъэхэм, икъорэльф-пхьорэльфхэм ахэтэу сурэтыбэ тырахыгъ. Иэнэ шыгъэм нэсигъэхэм хъохуу дэхабэ фалэтигъ, ным фэгъэхыгъэ ордхэр къифауагъэх, шхуухафтынхэмкэ агъашуагъ. Ильэс 90-м къиньби ыльэгъуагъэм, Минхъанэ жышишхъэ мафэ хуугъэ, исабийхэм, ахэм атэхыгъэхэм яхъархэр къылъэгъуагъэхъ.

ТЭУ Замир.
АР-м изаслуженнэ журналист.

МэфэкI пстэумэ анахь лъапI

Хэгъэгу зэошхом советскэ народым Теклоныгъэр кызырыдихыгъэр ильэс 73-рэ хүргээ. Мэфэпчым хэт мэфэкыбэмэ Теклоныгъешхом и Мафэ къахэцы, ялъэгэкы. Сыда поомэ цыфольэпкынм игупсэфыныгъэ, ишхъафитыныгъэ, имамыр щылакэ ар алъапс. Тикъэралыгъошхуу СССР-штыгъэм и Правительствэ, и Аппшэрэ дзэпащэ ыкчи советскэ цыфхэр зэфэдэу псэемыблэжыгъэх я Родинэклэ. Зы лъэбэкүкэ кызыкэлэмыклохэу, зэктотхэу, зэдэлэхэмэ, пыижь техаклоу фашизмэр зэрэзехакъутэштим, Теклоныгъэр кызыэрэдахыщтим яцыхьэ тельыгъ.

Псэемыблэжыгъэх, щынэр амышиэу псэр атызэ, напэр къаухумагь. Хэгъэгу зэошхом, кызыэралытэрэмкэ, нэбгыраа миллион 26-м лъыклахьэу хэклоадагь. Хыхэр, псыхъохэр, чынгур цыфильм зэрэригъягъэр я II-рэ Дунэе зэошхор зэрэхазаб шыпкъагъэм ищис, ауми, советскэ народыр хыети, Теклоныгъэр аш кызыдыхьг.

Зэошхом итхамыклагь зынэ кызыгъэхэм аш илыуз-гууз къафыригъашэу, нэпсүм нэкур кытырихъозэ, блэкыгъэ зэошхор зыфэдагьэр ягукъэгъяжь тхыльхэм, тхыгъэхэм къащыратыкыгъ. Ахэр арых хыгъэшгээ гуихым шыхьат фэхъуухэу къэнагъэхэр.

Хэгъэгушхуу СССР-р пий мэхаджэм зэрэгугъягъаау фызэбгырычыгъэп, советскэ народым илъыблэнагъэ, илъхъужьнагъэ күшхэе мижью пытэм фэдагь. Ильэси 4-м ехъуре кыгъэ зэошхом ащчыгъэ кынгыгуубэр кызыгъашыгъеэжь эу жъоныгъуакэм и 9-м, 1945-рэ ильэсүм Теклоныгъэшхор кызыдахыгъ. Осэшко

лъатыгъ — цыфыпсэ миллионьбэр аш пэлхуягъ, ау мамырныгъэм, шхъафитыныгъэм къараагъээзэжыгъ, Хэгъэгум щылакэ-псэукэ зафэррагъэгъотыжыгъ. Мы зэошхом хэтыгъэ пэпч — пэцшэхүү, дзэклоли, нэмыкли, зэклэ хязабым хэтыгъэхэу, зэо шуцлэ ишгъо гуао зыузыгъэхэм шхъащэ афэтшыныр къалажыгъ. Аш ильэс 73-рэ тешэжыгъэм, заор зынэмисыгъэ хэку, къали, къуаджи, унагуу, цыф гори щылэп — хэктли гуимыкыжь тхамыклагьо ар ѿйт.

Джары жъоныгъуакэм и 9-р мэфэкI пстэумэ ялъэгэкэ, анахь лъапI кызышырэ. Сыд фэдиз уахьтэ аш тешэгъэм, хязабым хэтыгъаа, хэклоадагъэхэу, сэкъатэу зыпсэ къэзыхъяжьхи, зы мэфэ гъэлсэф ямыиэу, тищылакэ-псэукэ зетэгъэпсэхъажыгъэ тиветеранхэм шхъащэ афэтэшы, ахэр тищыгъашхэрэп, сиди тищыгъашхэрэп.

Тихэгэтуу итарихь нэклубъохэр зэрифешшашэу тшлэнэм лъашэу тинаалэ тетын, мыш фэдэ тхамыкэлгъошхом защи-

туххумэным паэтиблэкыгъэ десэ тфэхъоу, хэти цыфыгъекэ, лыгъэкэ зытуузэндын фае. Хэгъэгур, Чыгур, цыфхэр зэгопчынхэу щытхэп. Къэрэмыхъужь аш фэдэхъазаб!

Теклоныгъэм и Мафэ ехъулэу АР-м зэфэдэкэ мэфэкI тохтээбээз гъэшэгъонхэр щызахаагъэх. Хабээ зэрэхуухэу, ахэм гуртын ыкчи сэнхьат зэвэгъотыгъ, ашшэрэ еджапIхээр, АР-м ыкчи тикъэлэ шхъа-яхьтэджехапIхээр яшылпкъэу ахэлжэхъяжь. Адыгэ-им исурэтышхэм япроизведеннихэмкэ къэгъэлэгъонхэр, республикэ ыкчи къэлэ фестиваль зэнэкъоххэр зэхахаагъэх. «Не стареют душой ветераны» зыфиорэ къэлэ зэнэкъоххум ветеранхэр ыкчи ахэр зыхэт самодеятельностхэр мымафэхэм зэфишагъэх.

Адыгэ Республикэм и Лъэпкэ тхыльтэджехапI хэшүүпкыгъэ зэо материалхэмкэ зэлтэлпкIгъэ къэгъэлэгъонхэу «О Вас, кто час Победы приближал», «От песни сердцу было тесно» зыфиорхэр щагъэхъазыгъяжь. Мыжэм гуфалпъэу зызафбэгъазэкэ, блэкыгъэ зэошхом фэгъэхъигъэ тхыльхэм, пъэзет, журнал

хэутигъэхэм, письмэ стаффэхэм къауатэхэрэм гур агэушкью. Ары. 1941 — 1945-рэ ильэхэм Хэгъэгу зэошхуу щылакъэм советскэ народым Теклоныгъэр кызырыдихыгъ, ётэр сид зэхьуу кызытырагъягъуагъяж, псэемыблэжыгъэх, Хэгъэгур, Чыгур тфаухумагь.

МАМЫРЫКЬО Нуриет.

Саугъэтхэр къакIухъагъэх, фэхыгъэхэм афэшьыгъуагъэх

Теклоныгъэр кызыдахыгъэр ильэс 73-рэ зэрэхуугъэм фэгъэхыгъэ автопробег Адыгэкаалэ щылагъ. Пчэдышым аш тызынэсүм, къалэм иурам шхъа-эу Лениним ыцлэ зыхырэр зэрэгэкIэрэгkэгъагъэр дгэшшагьо иктугъ. ЕлонлапI имыиэу тидэкли къэбээлъабз, транспарантхэр, быракъхэр апыльагъэх...

Администрациөр зычтэйт унэм цыфыбэу 1утхэр мэгушлох, агбэхэм Георгиевскэ лентэхэр ахэгъэнагь. Автомашинабэу щытхэм къахэцых ёыпIэ ДОСААФ-м итхаматэу Лынхэтыкьо Аслын кыгъэкогъэ машинэ зыщылпIэу Теклоныгъэр кызыдахыгъэр ильэс 73-рэ зэрэхуугъэм фэгъэхыгъэ транспарантхэр, быракъхэр зытэгъэхъагъэхэр.

Къэзэрэгъоигъэхэм ахэт замо иветеранэу, зэлтэшээрэ краеведэу Ыашынэ Сэфэрый, къалэм имэр игуадзэу Гыыш Марат, народнэ депутатхэм я Совет итхаматэу Ыашыу Аскэр, ветеранхэм я Совет итхаматэу Джэндар Мосэ, къэлэ администрациөр иофишлэхэр.

Пчэдышым сыхьатыр 10-м ахэр зэрысхэ авомашинэ 15

фэдизир зэуж итхэр, ахэм атэгъэптихъэгъэ буракъхэр буэтэхъи, ГИБДД-м иавомашинэ апэ итэу тюгүү техьагъэх.

Апэ тызэклолагъэр Волгоград и Мамаев курган угу къэзыгъэкэ, Хээлэкъуа щынхэу заом щифэхыгъэхэм ясагуэтэу бгышхъэм щагъэпсыгъэр ары. Дахэу ар гъэклээрэклагъ. Клэлэджехаклохэм адыгэ ыкчи дээ шуашхэр зынхъяхэри ахэтхэр, саутэтищими (фэхыгъэхэм ацэ-алькуюацэхэр зытэхагъэр, хы флотын къулыкъу щизыхъыгъэхэм афьэуцугъэр, пушкар зытэтийр) ажээртыгъэх.

— Непэ зынахь лыгъэчээ зао мыхъуухырэр заухыгъэ, Теклоныгъэр тидэклолхэм кызыдахыгъэ мафэр хэтгэеунэ-

фыкъы, — зэхахьэр кызызэуихызэ къыуагъ Хээлэкъуа иадминистраторэу Хъатко Хъазэрэт. — А зэо бэлахым имашо пэхъэгъагъэх тичылэ икэлэ нэбгыраа 278-рэ. Ахэм ашышоу къэзыгъэзэжыгъяжьэр 101-рэ нынэп, нэбгыри 177-рэ апсэ емыблэжхэу тикъэралыгъо къаухумээ фэхыгъэх. Заом хэлжэгъэ ветеран непэ тиэжээп.

Нэүжум ахэм зы таакъиэ афэшьыгъуагъэх. Зэлукэл кыншыгъуагъэх Лыхэсэ Юны, заом хэлжэгъяжьэу ѫашынэ Сэфэрый ыкчи къоджэе фэндэу Мэшфэшүү Аюбэ. Фэхыгъэхэм апаа дхүэ къаригъэхыгъ, къэгъагъэх саугъэтим къэральхъагъэх.

Тэ зимашинэ тисыгъэр

ДОСААФ-м икъутамэ ипашэ игуадзэу Дыхыу Махьмуд. Ар зэклэ хъурэми, шэрэми ашыгъуазэу, цыфхэри ышлэу ѿшты, ишлэгъэшо къытэгъыгъ. Тигъусагъ къалэм гъэсэнхъэмкэ игъэорышлапI ипашэу Тхъал Махьмуди. Ахэм къытфалотагъ Хээлэкъуа иныбжыкъэхэм къуаджэм иурамхэр зэклэ кызызерауакъэбэзигъэр.

Едэпсыкье къоджэ Советым хахьэштыгъэхэ къоджитфэу 1-рэ шынхыр ашы зэхьум къагъэкошыгъэхэм афьэуцугъэр саугъэтэу гъогубгыу 1утыми автопробегим хэлажъэхэрээр щагъагъэх. Тыкызэджехъэм буракъхэр Ѣбьыбатэх. Адыгэкаалэ иятлонэрэ гурты еджапI икэлэджехаклохэр арых мыш ѿшыагъэхэр. Мы чыпIэм ѿшыагъэ зэхахьэр пэублэ псальтэкэ кызызэуихыгъ, Теклоныгъэм и Мафэкэ къафэгушуагъ еджапIэм идиректорэу Кушуу Марыет.

— Хэгъэгу зэошхом тицфыллион 30 фэдиз хэклоадагь, тылым ѿшыагъэми ашчыгъэхэр тхамыклагь, ауми, Теклоныгъэр кызыдахыгъ, тицхъафитыныгъэ фэшээ зынхъасыжыгъэхэп, — кыншыгъуагъ ипсалэ къалэм инароднэ депутатхэм я Совет итхаматэу Ыашыу Аскэр. — Ахэр тицхъафитыныгъэхэп, дэгээу тилэжэн, тиньжыкъэхэр еджэнхэ фае.

Шыхъанчэрыхъаблэ зыдэшьыгъэ чыпIэм ѿшыагъуагъэ саугъэтим дэжни 1ухъагъэх. Заом хэлжэгъэ 1ашынэ Сэфэрый мыш дэки заом имашо пэхъэгъяжь. Аш зэлукэл кызызэрэштигъэхэмкэ, чылэ цыклюм икэлэ 98-рэ заом ашчыгъяжь, 51-рэ ѿшыагъигъ. Мы саугъэтим зынаалэ тетхэр Хээдээпэлэ Эммэ зипэшэ яшнэрэ гурты еджапIэм икэлэджехаклохэр арых.

Къутырэу Псэкъупсэ игурыт еджапIэм Дыхыу Сусанэ зипашэм ишагу дэт саугъэтим 1ухъагъэх. Фэхыгъэхэр агу къагъэкыгъигъэх, афэшьыгъуагъэх, къэгъагъэхэр аши къэральхъагъэх.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

ХЭУКЬОНЫГЪЭХЭР АГЬЭТЭРЭЗЫЖЬИГЪЭХ

Ошёдэмьишээ юф къемыхууным ыкчи машор щинэгъончыэним афэгъэзэгээ Комиссиу АР-м щизэхажагъэм зэхэсигъоу илагъэр цыфхэр бэу зыщизэххэхэрэ чыпэхэр машор зэрэштуухумагъэхэр ары нахыбэу зыфэгъэхыгъа гээр. АР-м и Премьер-министэрэй Александр Наролиним ашт тхаметагъор щизэрихъагь.

Къулыкъу зэфэшхъафхэр зэхэтхэу улпъекүнэу зэдашыгъэхэм къитетгүшчагь УФ-м и МЧС АР-мкэ и Гээорышилпэ илашчээ Хацацыкы Султан. Ашт къизэриуагъэмкээ, посолье 241-у аупльекүгъэм щищэу 221-мэ шапхъэхэр ашамыгъэцаклэхэу къыхагъэшчигь. Нахыбэрэмкээ машор зыкыштэмэе е нэмийк ошёдэмьишээ юф къехумэ цыфхэр зэрэчэкиштхэ пчэхэр ашыгъэптигъэх, макъэ къэзигъэшчигь системэхэм юф аштэрэп, ар зерхыгъэхкэсэйт оборудование илмийшэхэр ахэтых, ялхами юф

аштэрэп. Джаш фэдэу машор къехумэ зэрэзеконхэ фээшапхъэхэм ашыгъуазэу юф ашыгъишэхэрэ ахэтыр мэктэдэд. Щэпэ-гъэпсэфынгэшхохэм ялашчэхэм машор щинэгъончыэнмкээ шапхъэхэм ягъэцэклэн 16пэдэлэл зэршырэм къегущиагъэм къиклигъэтхыгь. Прокуратурэм шапхъэхэм зымыгъэцаклэхэрэ ар къэзыушчытэрэ шахыгъэхэрэ 114-рэ, ыгъэжэвэри афигъэхьыгь, 23-рэх хыкумхэр ахепльэнэу аратыгь.

Докладын ыруж Премьер-министрэй Миекуапэ дэт щэпэ-

зыгъэпсэфынгэшхохэм ашам ялашчэхэм афигъэптигъэх. Цыфхэр бэу зыщизэххэхэрэ псэуальяа республикэм мы ухьтэм щагъэуухэрэм машор щинэгъончыэнимкээ шапхъэхэр зэрашагъэцаклэхэрэми зэхэсигъом щитетгүшчагъэх. Унэхэм, псэуальяа машор зэрэштихумэгъэнхэ фээшапхъэхэр зымыгъэцаклэхэрэ ашам ялашчэхэм ягъэгъэшчигь. Къэралыгь инспекцием и Гээорышилпэ илашчээ къизэриуагъэмкээ, муниципальне образованихэм ашыгъэхэрэ шахыгъэшчигь. Ахэм посольешынхэр зыщащилюхэрэ ухьтэм машор зашимиштэним икью щиу-

Патриотическэ пIуныгъэм фэгъэхьыгъ

МэфэкIым уегъэгушхо

Хэгъэгу зэошхом тидзэклолхэм лыхуужынгъэу щизэрхьагъэр, заомыкыб щиэхэу Ioфэу ашэрэмкэ Теклоныгъэм и Мафэ къэзыгъэблэгъагъэр егъаши тщиgуupшэштхэп.

вительствэмрэ Парламентынрэ яктулыккушэхэр къырыкуагъэх, «Мыкодыжыщт полкым» нэбгыре шъэ пчагъэ хэлэжьагъ.

Шхъакэ Заринэ, Антонина Рогалевам, Оксана Кузнецовым, Лымыщэкью Рэмэлан, Къуижъ Къэпплан, Алям Ильясовым, нэмыкхэм ялахылхэр Хэгъэгу зэошхом лыгъэ щизэхъягъэхэм ашыщых.

— Сятэ Хэгъэгу зэошхом хэгъэту, — къеуатэ Дэрбэ Байзэт. — Сшинахыкэу Аскэр ипхюорэльф цыклю сиgусэу «Мыкодыжыщт полкым» сиxелажьэ. Цыфыбэ зэрээлүкагъэр тигуапэ, лыхуужхэм хэгъэгум ишхъафитынгъэ къызерахуумагъэр «Мыкодыжыщт полкым» къеушыхьаты.

Жъоныгъуакэм и 9-м мэфэк концертэу Мыекуапэ ипчагу шхъаэу В. И. Лениним ыцээ зыхырэм щикуагъэм Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо академическэ къэшьокю ансамблэу «Налмэсэм» илэпэсэнэгъэ къышигъэльгъуагъ. Теклоныгъэм и Мафэ ехыилэгъэ едзагъор узыиэпишэу гэлэгэгъэ. Дзэклолхэм шьашьхэр къадэшьо. Пшьашьхэм дзэклол шьашьхэр ашыгъых. Джэнэ къолэнхэр языгъэдигъэхэр ахэтых. Ягушуагъо театраллизованнэ къэшыгъом къыщаgъэльгъо. Къулэ Алый пчынэр зеклещи, Едыдж Гушъао, Хъажэкъо Пщимафэ, нэмыкхэри къашьом хильесагъэх... Пшьашьхэр мэу-

джых, шуульэгъу къабзэм ишьэфхэр нэпльэгъукэ къуагъашэ...

Клэлцыкыуансамблэхэу «Майкопчаночкэр», «Мыекуапэ инэфильзэхэр», «Радугэр», «Шпаргалкэр», «Казачатэр», фэшхъафхэри уджыгъэх. «Мыекуапэ инэфильзэхэм» Адыгэим ехыилэгъэ мэфэк къашьоу къашыгъэм адьгэ шьашем идэхагъи, лъэпкэ шэнхъафхэри къыщаgъэльгъуагъэх.

Оредылохэу Кушъакъо Симэ, Быщтэкъо Азмат, Еутых Вячеслав, Хъухалэ Тимур, Тимур Ментешавили, Ованес Татосян, Диана Стриковская, Сергей Трутневым, ансамблэхэу «Ошутенэм», «Синдикэм» пчыхъэзэхахъэр къагъэбаагъ. Сэнаущыгъэ зыхэль студентхэр езигъаджэхэрэм «Тхъашуугъасэсэ», оредыло дэгъухэр шьогъасэх» ятложы тшоонгъу.

Нэхэе Тэмэрэ, Афэшэгъо Файнэ, Нэньжъ Айдэмэр, нэмыкхэм концертим игъэхъазырын ялахышту хашьхъаагъ. Республикэм культурэмкэ иминистрэу Аульэ Юрэ къызэрэтиуагъэу, ошхым артистхэри, искусствэр зышыгъэшэгъонхэри ыгъэщынагъэхэп, мэфэкын ыгъэгушхуагъэх.

**Зэхэзыщагъэр
ыкИ къыдэзы-
гъэкырэр:**

Адыгэ Республикэм лъэпкэ Ioфхэмкэ, Іэкыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъухэм адьярээ зэпхынгъэхэмкэ ыкИ къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет Адрессыр: ур. Крестянскэр, 236

**Редакциер
зыдэшыэр:**
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къаихырэр А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэкэ 5-м эмыкхэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлээ, шрифттыр 12-м нахь цыкунэ щигтэп.

Мы шалхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкгэжэлжыхы.

E-mail:
adyvoice@mail.ru

Зышаушыхытагъэр:
Урысы Федерацием хэутын Ioфхэмкэ, телерадиокъетынхэмкэ ыкИ зэллий-Іэсикэ амалхэмкэ и Министрствэ и Темир-Кавказ чыпэ гэлжорышапI, зэраушыхытагъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышаухытагъэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**ЗэкIэмкИи
пчагъэр**
4675
Индексхэр
52161
52162
Зак. 808

Хэутынм узшыкэцэхэнэу щигт уахьтэр
Сыхьатыр

18.00

Зышыкэцэхэнэу
уахьтэр
Сыхьатыр

18.00

Редактор
шхъаIэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъаIэм
игуадзэр
МэцлIэкъо
С. А.

Пшъэдэкыр
зыхырэ секретарыр
ЖакIэмкъо
А. З.

ТИКЭГЬЭЛЭГЬОНХЭР

ТЫГЭР ҮЛЬЭГЬУНЫМ ФЭКІО

КъокыпIэм щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэхэмкэ Къэралыгъо музеу Мыекуапэ дэтым къыщизэуахыгъэ къэгъэлэгъоныр Джанянхэм яллакъо ѿшыгъэ сурэтхэм афэгъэхыгъ.

Музейм ипащэу Кушъу Нэфсэт, Адыгэ Республикэм культурамкэ и Министрствэ иотдел ипащэу Шэуджэн Бэлэ, Адыгэим исурэтышхэм я Союз иххаматэу Хъуажъ Рэмэлан, Урысыем исурэтышхэм ятвортескэ Союз икютамэу Новороссийскэ щылэм ипащэу Николай Джанян, нэмыкхэри зэхахьем къыщигущыагъэх. Плакъом ишэн-хабзэхэр Джанянхэм лъагъэкуюатхээзэ, дунаим цэрио зэрээтихъуагъэхэр зэхэштакхэм хагъеунэфыкыгъ.

Николай Джанян Азербайджан къыщыхууль, 1985-рэ ильэсэм къыщигулагъэу Новороссийскэ щэпсэу. Иофшагъэхэр Москва, Шъячэ, Краснодар, Ставрополь, Армением, Азербайджан, Германнием, Грузилем, фэшхъафхэм къыщаgъэльгъуагъэх, музейхэм ачэлых.

Культурэмкэ институтэу Краснодар дэтым икафедрэ ипащэу, Адыгэ Республикэм инароднэ артисткэу Наталья Кириченкэм,

Адыгэим исурэтыш цэриохэу Гъогунэкъо Мухъарбий, Бырсыр Абдулах, Къонэ Аслын, Хъуажъ Рэмэлан къызэрэтауагъэу, Ни-

колай Джанян, Лусинэ Джанян ясурэтхэр щиэнныгъэм къыххыгъэх. Цыфым ипсэукэ, иофшакэ, унагъом ишагу, фэшхъафхэм

яхыилэгъэ Ioфшагъэу ялэр бэ. Сэнэшхъэ къутамэхэм адэжь нэнжээр щигт, щагур дахэ. Аш фэдэ сурэтим уепльзызэ, унагъом ишылаакэ нахь куоу зэбгъэшэнным фэш нэмыкхэри юфшагъэхэм зашыгъэзэ. Ным, нэнэжъым, кэлэлцыкыуансамблэхэу зядэпсэукэ сурэтхэм къауатэ. Лъэпкэ шэн-хабзэхэм гукэ уафэко.

Шъо зэфшхъафхэр сурэтшэм агъэфедэх. Плтыжыр, шхъуантээр нахь къыхахэу бэрэ къыхэкы.

— Музейм дэгъоу къыщытпэгъокыгъэх, лъэшэу сафэрэз зэхэшакхэм, искусствэм пышагъэхэм, — къытиуагъ Николай Джанян. — Сурэт сишигъэхэгъэ хэсхын слъэкытэп.

«Тыгээр слъэгъуным фэш щиэнныгъэм сишигъэхъ». Сурэтшыр арэущтэу къэгъэлэгъоным еджая. Тыгээр инэбэйхэм цыфыр агъэфабэ, нахьшытоу зэрэпсэущтэм мафэ къэс егушигъ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо упчэжъэгоу Тхъакуушиэнэ Аслын зэхахьем хэлэжьагъ, сурэтшыкхэм гүшгэгъу афэхъу.

Къэгъэлэгъоныр жононгъуакэм и 30-м зэфашыжыгъ.

Сурэтшыр къэгъэлэгъоным къыщытхыгъ.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТЫЛЬ Нурбий.